

[Krarup.]

Ejendomme. Jeg kan fuldt ud billige de Bestemmelser, som forhindrer, at de saakaldte Gaardslagtere klæder Ejendommene af og derved i høj Grad forringer det driftsmæssige Udbytte, maaske for flere Aar frem i Tiden.

I § 3 er derfor mig at se en Uklarhed, idet jeg mener, at Forordningen af 21. Maj 1845, der jo angaar Sædegaarde, giver samme Testationsret som for Selvejerbønder og altsaa er anderledes end Reglerne for Skovejendomme, der findes omtalt i Lov af 4. Oktober 1919; men det er maaske mig, der ikke rigtig har kunnet finde ud af det, det kan være, det klarer sig, naar den højtærede Landbrugsminister faar Ordet om lidt.

I § 9 i Kapitel II mangler jeg en Anvisning paa, hvordan Arvingen eller Boet skal afhænde den Ejendom, de ikke maa beholde. Man kan maaske sige, at der staar nogle Regler i § 10 og de ogsaa gælder for § 9, men det er ikke indlysende, selv om det er en nærliggende Tanke, at den samme Regel gælder begge Tilfælde. Det ligger ogsaa nær at spørge: Er det udelukket, at to Personer, der begge ejer to Landejendomme, eller i hvert Fald Part i saadanne, maa indgaa Ægteskab, eller skal Ægteskabets Lykke købes ved at give Afkald paa de to Ejendomme?

Bestemmelsen i § 11, Stk. 1, sidste Punktum, forekommer mig helt urimelig. I det hele er § 11 saa snæver i sin Udformning, at den udelukker, at en Person, der har eller overtager to Landbrugsejendomme paa mere end 35 000 Kr. Grundbeløb, kan overtage de til Ejendommen hørende Tjenestehuse, og han vil derved blive stillet meget vanskeligt.

Hvis man sammenholder § 16 og § 30, Stk. 3, vil det hurtigt opdages, at en Bestyrer vil faa det i sin Magt at tiltvinge sig væsentlig bedre Lønvilkaar, ja, han kan faktisk sætte Ejeren Kniven paa Struben ved at true med at sige op og fratræde, og saa er Ejeren forpligtet til at bortforpagte den Ejendom, som det maaske af særlige Grunde er ønskeligt, at han selv leder Driften af.

Lovforslaget gaar meget i Enkeltheder, mere, end man er vant til i Lovforslag, særlig synes § 17, Stk. c, at være meget detailleret.

§ 24, i hvis Grundbetragtning jeg slet ikke er uenig, mener jeg skulde alligevel være noget mere smidig. Den forhindrer Køb af Jord til Ejendomme med et Grundbeløb paa 40 000 Kr., men der burde være Adgang til at købe Eng-, Kær- og Mosearealer

til en saadan Ejendom. Jeg har et Eksempel fra min Egn, hvor en stor Engstrækning Land, der henlaa ret værdiløs, blev solgt til Høslæt ved Auktion hvert Aar; saa tog Ejeren sig for at afvande dette store Areal, og da det var afvandet og nogenlunde kultiveret, blev det solgt til Omegnens Bøndergaarde, som derved fik en kærkommen Forøgelse af deres Agerjord. Det skulde ikke være nødvendigt at ulejlige selve Landbrugsministeren hermed; det maatte en lokal Instans kunne afgøre efter, hvad man kalder sund Fornuft og de stedlige Forhold.

Min sidste kritiske Bemærkning gælder § 30. Jeg forstaar nemlig ikke Grunden til, at der her er fastsat to Terminer. Loven skal træde i Kraft den 1. Oktober 1948, men for forskellige Forhold gælder der et andet Tidspunkt, nemlig Tidspunktet, naar Loven indrykkes i Lovtidende. Men maaske den højtærede Landbrugsminister kan oplyse mig om Grunden hertil. Jeg har ikke noget imod, hvis Loven bliver færdig og vedtaget allerede nu, at Tidspunktet saa bliver rykket ud til 1. Oktober, men jeg er lidt forbavset over, at der her er indført to forskellige Tidspunkter.

Den røde Traad gennem Lovforslaget er selvfølgelig Bestemmelsen om, at ingen maa eje mere end to store Gaarde. Jeg maa oprigtigt beklage, hvis dette virkelig skal blive Lov her i Landet. Godsernes Skæbne vil dermed være beseglet. De vil i Løbet af kort Tid være udskiftet og nedlagt; og ikke alene vil vort Land derved miste store kulturelle Værdier, men de Landbrug vil forsvinde, som netop i Kraft af deres Størrelse og Pengeforhold er gaaet foran i vort Landbrugs Udvikling med Indførelse af nye Driftsformer, Dræning og Forsøgsvirksomhed. Jeg kan ogsaa pege paa den Betydning, mange af de store Gaarde har haft som Lærepladser for vor Landboudom. En meget dygtig Landmand, som jeg kendte — nu er han død for mange Aar siden —, talte, selv da han var blevet en gammel Mand, om, hvilken Betydning det havde haft for ham at have været i Lære nede paa Tesdorfs Gaard — den store Tesdorff. Jeg kender andre, der har været hos Godsejer Branth paa Sdr. Elkær, og saadan kunde man nævne det ene fremragende Lærested efter det andet; jeg er ogsaa aldeles vis paa, at de har haft deres Betydning ogsaa for den Ungdom, der kom fra mindre Gaarde.

Men foruden dette vil der ogsaa tabes Muligheder for unge Landmænd, der mangler Egenkapital til at starte deres eget Landbrug. De har indtil nu haft en Mulighed for